

Samenvatting plan van aanpak pilot Appelscha

In het plan van aanpak voor de pilot Appelscha staat hoe de uitvoering van het watergebiedsplan rondom Oosterwolde kan worden aangepakt als gewerkt gaat worden met groen blauwe diensten. De landbouw heeft hierbij een centrale, initiërende en actieve rol.

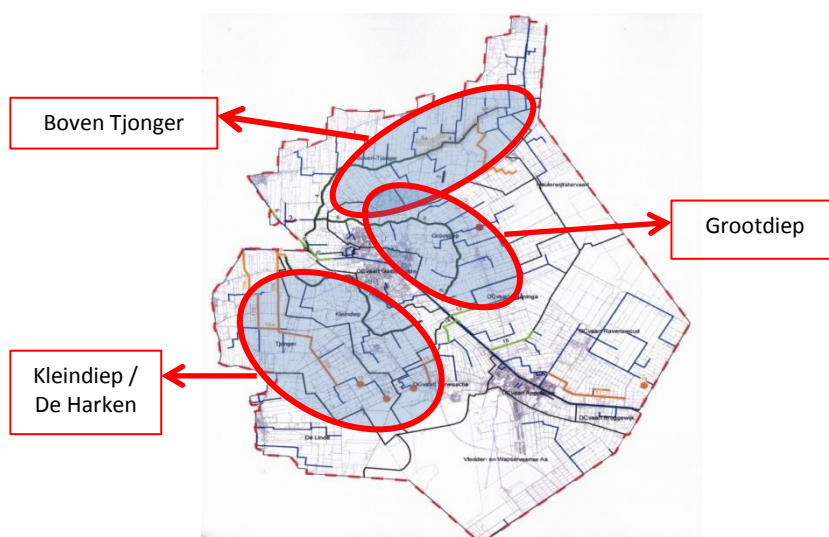
Samenwerking tussen de landbouw en het Wetterskip is geen vanzelfsprekendheid. Met de uitvoering van het watergebiedsplan via de inzet van groen blauwe diensten, hoopt het Wetterskip een goede stap te zetten in de richting van structurele samenwerking met gebiedspartijen voor een langere periode. Het starten van deze pilot betekent dat er op een nieuwe manier gewerkt wordt en dat de betrokken partijen andere verantwoordelijkheden gaan dragen. Deze pilot start op een moment dat er veel ontwikkelingen zijn, zowel voor de landbouw als in het water- en natuurbeheer. Dit vraagt van alle betrokkenen flexibiliteit, korte lijnen en open communicatie.

Bij het opstellen van het plan van aanpak zijn de landbouwers geraadpleegd. In het najaar van 2013 zijn informatiebijeenkomsten gehouden in het gebied. Voorzichtige conclusie van de bijeenkomsten is dat de aanwezige landbouwers mee willen denken in de vervolgstappen maar zich nog nergens aan willen verbinden.

Het belangrijkste beoogde resultaat van de pilot is om concrete invulling te geven aan de doelstellingen voor landbouw en water in de deelgebieden waar de pilot heeft gedraaid. Na afloop moet duidelijk zijn welke doelstellingen - zowel voor inrichting als beheer en onderhoud - gerealiseerd gaan worden. In een projectplan voor de uitvoering wordt beschreven welke (obstakelvrije) maatregelen genomen gaan worden, wie de maatregelen realiseert, wat de kosten hiervoor zijn, hoe de financiering plaatsvindt en hoe de samenwerking tussen Wetterskip en grondeigenaren via groen blauwe diensten er uit ziet. Zo kan een waardevolle, duurzame en gelijkwaardige samenwerking tussen het Wetterskip, terreinbeheerders en de ondernemers in het gebied ontstaan. Ook ligt er een uitgebreid draaiboek waar watergebiedsplannen in andere delen van Fryslân gebruik van kunnen maken.

In het plan van aanpak zijn drie kansrijke deelgebieden bekeken: Boven Tjonger, Grootdiep en Kleindiep / de Harken.

Per deelgebied is gekeken naar de urgentie van de maatregelen voor het Waterschap en voor de landbouw, de complexiteit van de opgave en de uitkomsten van de bijeenkomsten in het gebied. Vervolgens is per deelgebied een conclusie getrokken over de realisatiekansen en beste aanpak.

De landbouw is niet de enige grondgebruiker in het beheergebied Appelscha die te maken heeft met de uitvoering van het watergebiedsplan. Ook de terreinbeheerende organisatie Natuurmonumenten en Staatsbosbeheer zijn hierbij betrokken. De provincie Fryslân is eigenaar van de BBL percelen in het gebied. Inzet van deze percelen in een aanpak om de landbouwkundige structuur te verbeteren vergroot de kans op succes. Afhankelijk van de uitwerking in de verschillende deelgebieden komen nog andere mogelijke partners in beeld zoals

bij voorbeeld de gemeente Ooststellingwerf en private partijen. Afspraken worden per deelgebied gemaakt, afhankelijk van de problematiek en de uitwerking.

Het plan van aanpak beschrijft een aantal randvoorwaarden en onduidelijkheden die moeten worden weggenomen om te kunnen starten met de pilot. Denk hierbij aan het opbouwen van vertrouwen tussen Wetterskip en de landbouwers, de werking van groen blauwe diensten in de praktijk, de rol en verantwoordelijkheid van een gebiedscollectief, landbouwkundige verbeteringsmogelijkheden en de aanwezigheid van voldoende ruilgrond.

Kern van het plan van aanpak is het stappenplan dat voor de pilot is opgesteld. Per deelgebied wordt bekeken welke onderdelen uit dit stappenplan aan de orde zijn. Stap 1, 2 en het eerste deel van stap 3 worden voor alle deelgebieden in de pilot uitgevoerd, na stap 3 wordt bepaald welke vervolgstappen in een deelgebied de beste zijn.

Voorlopig is de planning dat de pilot 1,5 tot 2 jaar zal duren. De planning per deelgebied wordt verder uitgewerkt als stap 3 is gedaan en bekend is voor welke aanpak gekozen wordt.

De sleutel voor een succesvolle uitvoering van de pilot ligt in het gebied zelf. De grondeigenaren en gebruikers (inclusief de overheden en terreinbeheerders) zullen per deelgebied in gezamenlijkheid moeten komen tot een werkwijze en een inrichtings- en/of verkavelingsplan. Dit vraagt tijd en deskundigheid die veelal niet direct bij de ondernemers beschikbaar is. Er wordt een simpele projectorganisatie opgezet waarin betrokken partijen hun inbreng leveren op basis van betrokkenheid, kennis en beschikbaarheid. Garanties op een goede afloop kunnen niet gegeven worden. Het resultaat zal altijd geëvalueerd moeten worden om waardevol te kunnen zijn voor toekomstige, vergelijkbare vraagstukken en verantwoording af te kunnen leggen voor de inzet van menskracht en middelen.

In het plan van aanpak is een eerste inschatting van de kosten van de pilot gemaakt. De kosten van stap 1, 2 en 3 van het stappenplan kunnen redelijk nauwkeurig in beeld gebracht worden. De kosten voor de vervolgstappen zijn sterk afhankelijk van de werkwijze die gevolgd wordt. Voor stap 4 is een inschatting in uren gemaakt. De kosten voor de uitvoering van de maatregelen zijn niet opgenomen in deze kostenraming, die maken onderdeel uit het watergebiedsplan. Ook is in het plan van aanpak aangegeven aan welke financieringsmogelijkheden dan wel partijen voor financiering gedacht kan worden.